

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	7019200304
Dátum vydania rozhodnutia:	14.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Sedláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7019200304.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Sedláčkovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Moniky Školníkovej, v spore žalobcu: MVDr. L. G., N. XX, D., zast.: JUDr. Irena Sopková, s.r.o., Dvořákovo nábrežie 7529/4E, Bratislava, IČO: 48 301 728, proti žalovanej: JUDr. Jana Závodská, Alžbetina 3, Košice, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu GEOCONSULT a.s., Werferova 1, Košice, IČO: 31 651 194, zast.: Zvara advokáti s.r.o., Námestie SNP 1, Bratislava, IČO: 46 547 878, o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty a o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Cbi/1/2019-417 zo dňa 11.01.2023 takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/1/2019-417 zo dňa 11.01.2023 v časti výroku I., ktorým súd žalobu zamietol, p o t v r d z u j e .

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/1/2019-417 zo dňa 11.01.2023 v časti výroku II., ktorým súd nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal, zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom (druhým v poradí) č. k. 15Cbi/1/2014-288 zo dňa 17.03.2015 rozhodol tak, že vylúčil z konkurznej podstaty úpadcu GEOCONSULT a.s., Werferova 1, Košice, IČO: 31 651 194 v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4K/43/1998 nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k. ú. D. ako parcela registra „C“ č. XXXX o výmere 416 m² zastavané plochy, parcela č. XXXX/X o výmere 782 m² zastavané plochy, parcela č. XXXX/X o výmere 782 m² zastavané plochy a stavba súpisné č. XXXX postavená na parcele č. XXXX. V druhom výroku uviedol, že o náhrade trov konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. O odvolaní žalovanej proti rozsudku krajského súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací rozsudkom č. k. 5Obo/31/2016-321 zo dňa 09.08.2017 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. O dovolaní žalovanej rozhodol najvyšší súd ako súd dovolací uznesením č. k. 2ObdoV/4/2018-362 zo dňa 28.02.2019 tak, že rozsudok odvolacieho senátu najvyššieho súdu č. k. 5Obo/31/2016-321 zo dňa 09.08.2017 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 15Cbi/1/2014-288 zo dňa 17.03.2015 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Košiciach rozsudkom (tretím v poradí) č. k. 5Cbi/1/2019-417 zo dňa 11.01.2023 žalobu o vylúčenie veci z konkurznej podstaty zamietol (výrok I.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov konania a dovolacieho konania nepriznal (výrok II. a III.).

5. Krajský súd dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že kúpna zmluva uzavretá dňa 27.01.1998 medzi úpadcom a spoločnosťou GEOCONSULT IGHP, a.s. je neplatná (§ 39 OZ) pre rozpor s § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (ďalej iba „zákon o veľkej privatizácii“), v dôsledku čoho sú neplatné všetky na ňu nadväzujúce právne úkony (§ 19a ods. 4). Krajský súd mal za preukázané, že úpadca kúpnu cenu za sprivatizovaný majetok FNM SR v plnom rozsahu nezaplatil (čoho dôkazom je skutočnosť, že FNM SR si v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu GEOCONSULT a.s. uplatnil pohľadávku vo výške 13.173.369,86 Sk ako nárok na zaplatenie kúpnej ceny zo Zmluvy o predaji podniku č. 1896/1997, ktorá pohľadávka bola správcom aj uznaná) a súčasne, že (keďže podmienkou pre prevod majetku v prípade nezaplatenia celej kúpnej ceny bol predchádzajúci písomný súhlas) takýto súhlas fond nedal, čoho dôkazom je Oznámenie FNM SR zo dňa 20.10.2008 o absencii žiadosti o udelenie súhlasu zo strany úpadcu.

6. Krajský súd v odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že dovolací súd mu vo svojom zrušujúcom uznesení č. k. 2ObdoV/4/2018-362 zo dňa 28.02.2019 uložil povinnosť skúmať opodstatnenosť nároku žalobcu v nadväznosti na nadobudnutie nehnuteľností od jeho predchodcu v intenciách nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) zo dňa 16. marca 2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015. Krajský súd však rešpektujúc princíp právnej istoty vyjadrený v čl. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) vychádzal zo záverov uznesenia Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Veľký senát obchodnoprávneho kolégia NS SR“) z 27. apríla 2021, sp. zn. 1VObo/2/2020 (t. j. po vydaní vyššie uvedeného nálezu), v zmysle ktorého dobrá viera nadobúdateľa v správnosť údajov v katastri nehnuteľností o jej predchádzajúcom vlastníkovi nepostačuje pre záver o tom, že nadobúdateľ nadobudol vlastnícke právo (a pre poskytnutie ochrany tomuto právu), ak sa preukáže, že táto zapísaná osoba v skutočnosti nebola v čase uzavretia kúpnej zmluvy vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti. Dobrá viera nadobúdateľa vlastníckeho práva je teda významná len v zákone výslovne uvedených prípadoch (napr. § 486 OZ, 446 OBZ). Krajský súd v Košiciach z týchto záverov Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR vychádzal a otázku existencie dobrej viery žalobcu v správnosť zápisu vlastníctva sporných nehnuteľností pri rozhodovaní nezohľadňoval, pretože nemôže byť „právnym titulom“ nadobudnutia ich vlastníctva.

7. Súd prvej inštancie ďalej v napadnutom rozhodnutí k otázke vydržania uviedol, že žalobca síce bol dobromyseľný (o čom niet pochyb), ale nesplnil zákonom stanovenú 10-ročnú dobu dobromyseľného užívania. Keďže spoločnosť GEOCONSULT IGHP a.s. mala vedomosť o tom, že úpadcom boli porušené zmluvné i zákonné podmienky v súvislosti s predajom (ktorá skutočnosť je nepochybná z personálneho prepojenia štatutárnych orgánov zúčastnených, nakoľko Marián Jaroš bol predsedom (resp. podpredsedom) predstavenstva úpadcu a podpredsedom predstavenstva GEOCONSULT IGHP a.s. a JUDr. Marta Váščáková bola podpredsedom, (resp. členom predstavenstva) GEOCONSULT IGHP a.s. a aj úpadcu; nemožno ju považovať za oprávneného držiteľa a zarátat tak do oprávnenej držby žalobcu aj držbu jeho právneho predchodcu. Právny záver (vo vzťahu k nedobromyseľnosti držby právneho predchodcu žalobcu) napokon vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v uznesení zo dňa 28. februára 2019 sp. zn. 2ObdoV/4/2018 a konajúci súd je ním viazaný (§ 455 CSP).

Vô vzťahu k námietke žalobcu, že do oprávnenej držby je potrebné započítať obdobie, kedy bol rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovie, právoplatný, prvoinštančný súd uviedol, že oprávnená držba musí byť nepretržitá, t. j. nesmie byť prerušená dobou, počas ktorej bola držba neoprávnená (§ 134 ods. 1 OZ); ktorá podmienka v prejednávanej veci nie je daná. Krajský súd záverom konštatoval, že žalobu zamietol, pretože nebolo žalobcom preukázané ním tvrdené vlastníctvo nehnuteľností, ktorých vylúčenia sa domáha, pretože toto nenadobudol ani kúpnu zmluvou, ani vydržaním.

8. Proti rozsudku krajského súdu, proti prvému výroku, ktorým súd žalobu zamietol, podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, v ktorom navrhoval, aby odvolací súd zmenil výrok I. rozsudku krajského súdu a žalobe vyhovel. Po zrekapitulovaní skutkového stavu veci a rozhodnutia krajského súdu žalobca vymedzil dôvody odvolania ustanovením § 365 ods. 1 písm. e), f), g) a h) CSP.

9. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP žalobca odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že úpadca predložil úplný zoznam aktív a pasív vrátane všetkých potrebných dokladov. Ďalej nebolo preukázané, že nedošlo k nedovolenej manipulácii so spisom na Fonde národného majetku Slovenskej republiky (ďalej „FNM SR“), prípadne na príslušnom katastrálnom úrade. Žalobca namietal, že chýba pripojený celý katastrálny spis, na základe ktorého bol povolený vklad k jednotlivým kúpny zmluvám a z ktorého by malo byť zrejmé, že právni predchodcovia žalobcu boli pôvodnými vlastníckmi predmetných nehnuteľností. Tieto nehnuteľnosti im boli štátom zabrané a ich vlastníkom sa stal štát. Zmluvou o predaji majetku č. 1896/1997 bol tento majetok prevedený z FNM SR pre spoločnosť GEOCONSULT, a.s., vklad bol povolený 09.08.1997.

10. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP žalobca uviedol, že nesúhlasí s názorom prvoinštančného súdu, podľa ktorého prvoinštančný súd nemôže preskúmať rozhodnutia dovolacieho súdu v otázke, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva strany na spravodlivý súdny proces. Vô vzťahu k otázke vydržania zastáva žalobca názor, že súd nesprávne aplikoval rozhodnutie Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2021. Podľa názoru žalobcu „v právnych vetách tohto nálezu nie je ani zmienka o vydržaní a jeho zákonných podmienkach. Podmienky vydržania ako aj samotné vydržanie je upravené v príslušných ustanoveniach OZ a nemôže ho zmeniť ani nález obchodnoprávneho kolégia. Navyše je potrebné uviesť, že nález Veľkého senátu citovaný v danom rozhodnutí ešte v súčasnej dobe podlieha prieskumu ÚS SR. Žalobca však nemôže byť neskorším rozhodnutím nálezu Veľkého senátu NS SR poškodený na svojich právach.“ V tomto smere žalobca poukázal na posledné rozhodnutie ÚS SR zo dňa 26.01.2021 sp. zn. IV. ÚS 65/2019. V tomto rozhodnutí bola špecifikovaná situácia, ktorá predstavuje systémovú výnimku zo zásady súkromnoprávnej regulácie „nemo - plus - iuris“, podľa tohto rozhodnutia je ňou procesná právna úprava vyjadrená v ustanovení § 456 CSP, ktoré stanovuje, že „právne vzťahy niekoho iného než strany nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté“. ÚS SR uviedol, že „tretími osobami už nadobudnuté práva a povinnosti po vydaní právoplatného a vykonateľného rozhodnutia nemôžu byť ovplyvnené tým, že toto pôvodné právoplatné a vykonateľné rozhodnutie bolo zrušené a v následnom konaní boli tieto pôvodné právne pomery autoritatívnym spôsobom usporiadané odlišne od pôvodného rozhodnutia.“ Z uvedeného dôvodu je preto podľa mienky žalobcu potrebné pri posudzovaní dobromyseľnosti vychádzať z ustanovení § 243d ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. OSP (teraz ustanovenia § 456 CSP) a podľa tohto ustanovenia zvažovať dobromyseľnosť, ktorá vychádza z právoplatného rozhodnutia súdu. Ďalej podľa presvedčenia žalobcu, poukazovať na rozhodnutie Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z roku 2021 v tom zmysle, že ani právoplatný zápis v katastri nehnuteľností neznamena ešte vlastníctvo, je nie len rozporné s dobrými mravmi podľa § 3 OZ a s čl. 2 CSP, ale aj s Ústavou Slovenskej republiky, ktorá garantuje ochranu vlastníckeho práva.

11. Žalobca v lehote na podanie odvolania podaním zo dňa 03.03.2023 doplnil svoje odvolanie o odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) CSP. V rámci odvolacej argumentácie uviedol, že v čase podpisu kúpnej zmluvy a i dňom povolenia vkladu vlastníckeho práva (09.08.1997) bol § 19a odsek 2 zákona o veľkej privatizácii vyhlásený v Zbierke zákonov inak, ako to v rozsudku uviedol súd prvej inštancie. Podľa žalobcu malo byť súdom aplikované znenie právnej normy ku dňu účinnosti a povoleniu

vkladu zmluvy. Podľa presvedčenia žalobcu, súd prvej inštancie nesprávne aplikoval v danom čase v zbierke vyhlásené znenie súvisiacej platnej normy, keď bez ďalšieho dokazovania a odôvodnenia uviedol, že súhlas s predajom daný nebol. Argumentoval, že súd prvej inštancie v bode 4 odôvodnenia rozsudku vykonal dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav: FNM SR v oznámení z 20. augusta 2008 k sp. zn. 13Cbi/2/2008 uviedol, že úpadca pred vyhlásením konkurzu nepodal žiadosť o predaj majetku nadobudnutého privatizačnou zmluvou. Podľa názoru žalobcu označený a vykonaný listinný dôkaz, na ktorom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, sa týkal iného súdneho sporu a inej právnej veci, a preto ide o omyl, či nesprávny postup súdu pri vykonávaní dokazovania a jeho hodnotenia súdom. Uviedol, že platné znenie právnej normy predpokladalo tzv. zákonnú fikciu, kedy nečinnosť FNM SR bez ďalšieho nesvedčí záveru o tom, že súhlas s predajom daný nebol. Žalobca tiež namietal, že súd prvej inštancie v rozsudku neuviedol, ktoré platné znenie zákona o veľkej privatizácii aplikoval vo vzťahu k absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy. Následne uviedol, že súd prvej inštancie napriek právnym záverom a usmerneniu dovolacieho súdu v uznesení z 28. februára 2019 č. k. 2ObdoV/4/2018-362 založil svoje rozhodnutie na právnom posúdení, že kúpna zmluva uzavretá medzi úpadcom a spoločnosťou GEOCONSULT IGHP, a. s. je neplatná (§ 39 OZ) pre rozpor s § 19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii, v dôsledku čoho sú neplatné všetky na ňu nadväzujúce právne úkony (§ 19a ods. 4). Dovolací súd v uvedenom uznesení v bode 12.2. odôvodnenia vyjadril svoj názor vo vzťahu k dobromyseľnosti žalobcu, napriek tomu súd prvej inštancie svoju pozornosť nad potrebný rámec venoval „skúmaniu“ dobromyseľnosti a neakceptujúc a nerešpektujúc jasný právny záver dovolacieho súdu, dokonca súd prvej inštancie polemizoval v bode 7.1. rozsudku s doručením/nedoručením oznámenia správkyne konkurznej podstaty o zaradení nehnuteľností do konkurznej podstaty, pričom táto otázka bola už v konaní vyriešená odvolacím súdom, ktorý sa touto časťou veci v spojení so súdom prvej inštancie riadne zaoberal a vyhodnotil. Žalobca ďalej vyčítal súdu prvej inštancie, že sa nezaoberal správnosťou a zákonnosťou súpisu konkurznej podstaty, pričom mu táto povinnosť vyplýva ex offio zo zákona. Podľa názoru žalobcu je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný z dôvodu, že neriešil vzájomnú kolíziu práv prezentovaných v náleze ÚS SR zo 16. marca 2016 pod č. k. I. ÚS 549/2015-33, napriek tomu, že bol pokynom dovolacieho súdu viazaný. Tvrdil, že hmotnoprávna lehota oprávnenej dobromyseľnej nepretržitej držby bola naplnená, keďže súdne konanie bolo dvakrát skončené právoplatným rozsudkom odvolacieho súdu. Ďalej namietal nesprávnosť a nezákonnosť postupu správkyne konkurznej podstaty pri súpise v roku 1998, keďže zo súpisu a z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, ako sa súd vysporiadal s nezapsanými nehnuteľnosťami, či prípadne s neurčitou zmluvou o predaji podniku a uvedenými záväzkami a právami a povinnosťami, a teda i s neurčitou súpisu, ktorý vyvolal tento súdny spor.

12. K odvolaniu a k doplneniu odvolania žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a g) CSP skonštatovala, že listinné dôkazy predložené súdu v priebehu konania preukazujú skutkový stav, z ktorého vychádzal dovolací súd, keď vyslovil svoj záväzný právny názor o neplatnom nadobúdaní titule žalobcu v druhom zrušujúcom uznesení č. k. 2ObdoV/4/2018 zo dňa 28.02.2019. Žalobcom navrhované dôkazy nemohli byť spôsobilé zmeniť alebo vyvrátiť skutkový stav preukázaný listinnými dôkazmi, preto postup súdu považuje za správny a odvolanie žalobcu s odkazom na § 365 ods. 1 písm. e), f) a g) nepovažuje za dôvodné. K dôvodu odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktoré smeruje k nesúhlasu s právnym posúdením otázky nadobudnutia nehnuteľností žalobcom, a to titulom dobrej viery, žalovaná uviedla, že závery krajského súdu s odkazom na uznesenie Veľkého senátu z 27. apríla 2021 pod sp. zn. 1VObo/2/2020 sú správne a odvolanie žalobcu nie je podľa jej názoru dôvodné. K rozhodnutiam, na ktoré žalobca poukazoval v odvolaní, sa žalovaná nevyjadrila s odôvodnením, že tieto nebolo možné vzhľadom na súdmi posudzovaný odlišný skutkový stav aplikovať na toto konanie. Vo vzťahu k doplneniu odvolania žalobcu žalovaná uviedla, že námietka neprípustnosti retroaktívneho pôsobenia §19a zákona o veľkej privatizácii v konaní doteraz uplatnená nebola a tiež poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu k otázke prípustnosti retroaktívneho pôsobenia ustanovenia §19a zákona o veľkej privatizácii (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo/3/2013, sp. zn. 2Obo/6/2013, sp. zn. 1Obo/6/2017 a ďalšie). Námietky k obsahu a formulácii odôvodnenia napadnutého rozsudku vyslovené odvolateľom na str. 3 a 4 odvolania považuje žalovaná len za účelové a nepovažuje za potrebné sa k nim vyjadrovať. Námietky žalobcu na str. 5 a nasledujúce žalovaná považuje za irelevantné, rovnako aj námietky, ktoré odvolateľ

uviedol na str. 9 v súvislosti s privatizačnou zmluvou, ťarchami ktoré viazli na privatizovaných nehnuteľnostiach alebo o iných povinnostiach vyplývajúcich nadobúdateľovi privatizovanému majetku GEOCONSULT, a.s. z privatizačnej zmluvy. Uviedla, že námietky odvolateľa nielen že nemajú žiadny vecný súvis s prejednávanou vecou, ale nie sú ani žiadnymi „novými skutkovými zisteniami“. Ak žalobca tvrdí, že existujú vyjadrenia, listiny alebo akékoľvek dôkazy súvisiace s týmto konaním, ktoré by sa mali nachádzať v katastrálnom spise, dôkazné bremeno preukázať tieto tvrdenia spočívalo na žalobcovi a žalobca mal takéto dôkazy zabezpečiť. Žalovaná zároveň opätovne apelovala, aby odvolací súd spojil odvolacie konanie vo veci sp. zn. 5Cbi/1/2019 a sp. zn. 1Cbi/5/2009 do jedného konania a z dôvodu hospodárnosti rozhodol jedným rozsudkom.

13. Proti rozsudku krajského súdu, proti druhému výroku (o nároku na náhradu trov konania) podala žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie nároku na náhradu trov konania, keď krajský súd úspešnej žalovanej trovy, ktoré vznikli v súvislosti s jej procesnými úkonmi a ktorými priznanie náhrady žalovaná legitímne očakávala, nepriznal. Odvolanie zároveň odôvodňovala tým, že krajský súd svoje rozhodnutie ani ústavne súladným spôsobom neodôvodnil. Žalovaná namietala, že dôvody osobitného zreteľa krajský súd zhrnul do jedinej vety v bode 9.1. odôvodnenia rozsudku, keď uviedol, že existujú výnimočné okolnosti hodné osobitného zreteľa, aby žalovanej ako úspešnej strane náhradu trov nepriznal, napriek tomu, že mal za preukázané nielen správanie sa žalobcu počas celého konania, ale aj skutkovo a právne správnu argumentáciu žalovanej. Vzhľadom k tomu, že otázka náhrady trov konania je otázkou „výsledkovou“, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa je možné posudzovať len z obsahu spisu a správania sa strán počas konania, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia náhrady trov žalovaná navrhla, aby odvolací súd zmenil výrok II. rozsudku tak, že žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a takýto postup nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a súčasne dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, a preto odvolací súd výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Cbi/1/2019-417 zo dňa 11.01.2023, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vylúčenia nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu GEOCONSULT a.s., Werferova 1, Košice, IČO: 31 651 194 v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4K/43/1998, zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. D., ako parcela registra „C“ č. XXXX o výmere 416 m² zastavané plochy, parcela č. XXXX/X o výmere 782 m² zastavané plochy, parcela č. XXXX/X o výmere 782 m² zastavané plochy a stavba súpisné č. XXXX postavená na parcele č. XXXX. Stránám sporu náhradu trov konania a dovolacieho konania nepriznal. Žalobca napadol zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g) a h) CSP. Žalovaná napadla výrok rozsudku prvoinštančného súdu o nároku na náhradu trov konania odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

16. Podľa § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (v znení účinnom ku dňu 09.02.1998 - povolenie vkladu na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 27.01.1998 medzi úpadcom a spoločnosťou GEOCONSULT IGHP, a.s.) do splatenia celej kúpnej ceny je prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb možné len po predchádzajúcom písomnom súhlase fondu. Ak fond do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti nadobúdateľa fondu na nakladanie s privatizovaným majetkom písomne nevyjadrí nesúhlas, má sa za to, že súhlas bol udelený. Ak nadobúdateľ privatizovaného majetku nedodrží pri nakladaní s týmto majetkom uvedený postup, prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho

založenie v prospech tretích osôb sú neplatné.

K odvolaniu žalobcu

17. Odvolací súd v súlade s princípom neúplnej apelácie odvolacieho konania podľa § 383 CSP vychádzal pri svojom rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Skutkový stav bol súdom prvej inštancie pre rozhodnutie o veci dostatočne zistený, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. S odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje podľa § 387 ods. 2 CSP a odkazuje na neho s tým, že na potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj k odvolacím námietkam žalobcu na doplnenie podľa § 387 ods. 3 CSP uvádza nasledovné dôvody:

18. K námietke žalobcu týkajúcej sa aplikácie nesprávneho znenia § 19a zákona o veľkej privatizácii odvolací súd uvádza, že napriek tejto skutočnosti sa prvoinštančný súd zaoberal splnením zákonných podmienok potrebných pre platný prevod privatizovaného majetku ku dňu 09.02.1998, teda v čase nadobudnutia majetku právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou GEOCONSULT IGHP, a.s., a to udelením súhlasu fondom a tomu predchádzajúcou písomnou žiadosťou nadobúdateľa privatizovaného majetku s udelením súhlasu, pričom v tejto súvislosti konštatoval, že „takýto súhlas fond nedal, čoho dôkazom je Oznámenie FNM zo dňa 20.10.2008 o absencii žiadosti o udelenie súhlasu zo strany úpadcu“. Pokiaľ žalobca namieta, že uvedené oznámenie sa týkalo iného súdneho sporu, je nutné poukázať na celé znenie daného oznámenia, v zmysle ktorého FNM uviedol, že „...úpadca pred vyhlásením konkurzu nepodal žiadosť o predaj majetku nadobudnutého privatizačnou zmluvou...“. Z uvedeného vyplýva, že žiadna žiadosť týkajúca sa nakladania s majetkom (a teda aj s majetkom žalobcu) nebola zo strany nadobúdateľa privatizovaného majetku podaná, a preto ani nemohol byť Fondom národného majetku udelený súhlas. Keďže nadobúdateľ privatizovaného majetku žiadnu žiadosť o súhlas s nakladaním majetku nepodal, je irelevantné poukazovať na zákonnú fikciu, kedy neudelenie nesúhlasu v zákonnej lehote zakladá domnienku udelenia súhlasu.

19. Pre úplnosť najvyšší súd v súvislosti s aplikáciou § 19a zákona o veľkej privatizácii na daný prípad uvádza, že citované ustanovenie bolo zavedené zákonom č. 190/1995 Z.z. a je účinné od 14.09.1995 bez prechodných a záverečných ustanovení. Nakoľko k prevodu majetku z Fondu národného majetku na úpadcu došlo privatizačnou zmluvou č. 1896/1997 zo dňa 16.07.1997, teda po účinnosti § 19a zákona o veľkej privatizácii od 14.09.1995, vyžadovalo sa na platnosť prevodu splnenie oboch podmienok stanovených v § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii, v opačnom prípade sú úkony nadobúdateľa a na ne nadväzujúce úkony týkajúce sa prevodu privatizovaných nehnuteľností neplatné.

20. Odvolací dôvod tvrdený žalobcom podľa § 365 písm. h) CSP sa ďalej týkal nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke vydržania, kedy podľa názoru odvolateľa súd nesprávne aplikoval nález Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z 27. apríla 2021 pod sp. zn. IVOBdo/2/2020 s odôvodnením, že právne vety nálezu sa nezaobierajú vydržaním a samotné vydržanie je upravené v Občianskom zákonníku. Žalobca zároveň uviedol, že je potrebné vychádzať z § 456 CSP a podľa tohto ustanovenia zvažovať dobromyseľnosť, ktorá vychádza z právoplatného rozhodnutia súdu. Žalobca v doplnení odvolania ďalej dôvodil, že hmotnoprávna lehota oprávnenej dobromyseľnej nepretržitej držby bola naplnená, keďže súdne konanie bolo dvakrát skončené právoplatným rozsudkom odvolacieho súdu. Poukázal pri tom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 65/2019.

21. K uvedenému odvolaciemu dôvodu najvyšší súd uvádza, že sa nestotožňuje s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval uznesenie Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z 27. apríla 2021, sp. zn. IVOBdo/2/2020, ani s námietkou, že súd neskúmal opodstatnenosť nároku žalobcu v nadväznosti na nadobudnutie nehnuteľnosti od jeho predchodcu. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie skúmal opodstatnenosť nároku žalobcu v nadväznosti na nadobudnutie nehnuteľností od jeho predchodcu v intenciách nálezu ÚS SR (viď bod 6. odôvodnenia), avšak rešpektujúc princíp právnej istoty, berúc do úvahy uznesenie Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ktorého rozhodovacia činnosť má slúžiť na zjednocovanie

právnych názorov jeho jednotlivých senátov a na zabezpečovanie jednotnosti rozhodovania súdov nižších kategórií) vychádzal zo záverov uznesenia a otázku existencie dobrej viery žalobcu v správnosť zápisu vlastníctva sporných nehnuteľností pri rozhodovaní nezohľadňoval, pretože nemôže byť „právnym titulom“ nadobudnutia ich vlastníctva (bod 6.2. odôvodnenia). Najvyšší súd dopĺňa, že v zmysle predmetného rozhodnutia Veľkého senátu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo na základe absolútne neplatného právneho úkonu, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

22. V napadnutom rozsudku sa súd prvej inštancie zaoberal aj otázkou, či bola splnená podmienka nepretržitej oprávnenej držby u žalobcu a dospel k záveru, že táto podmienka splnená nebola (v podrobnostiach bod 7.1 a 7.2. odôvodnenia). V tejto súvislosti súd prvej inštancie posudzoval otázku dobromyseľnosti držby a v súlade s právnym záverom vysloveným v bode 12.2. rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorým bol podľa § 455 CSP viazaný, dospel k záveru, že žalobca síce bol dobromyseľný, ale keďže predpoklady dobromyseľnej držby nespĺnil jeho právny predchodca, tak nebola naplnená zákonom stanovená desaťročná doba dobromyseľného užívania (bod 7.3. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Súd prvej inštancie sa v bode 7.5. odôvodnenia správne vysporiadal aj s námietkou žalobcu, podľa ktorej do oprávnenej držby je potrebné započítať obdobie, kedy bol rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovené, právoplatný, keď uviedol, že oprávnená držba musí byť nepretržitá, t. j. nesmie byť prerušená dobou, počas ktorej bola držba neoprávnená (§ 134 ods. 1 OZ); ktorá podmienka v prejednávanej veci nie je daná. Súčasne odvolací súd konštatuje, že závery súdu prvej inštancie plne rešpektovali predošlé zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu v predmetnej veci (2ObdoV/4/2018).

23. Pokiaľ ide o odkaz žalobcu na závery prezentované ústavným súdom v náleze sp. zn. IV. ÚS 65/2019, tak najvyšší súd konštatuje, že tieto závery nemožno na posudzovaný prípad aplikovať. Vo veci posudzovanej ústavným súdom nadobudla sťažovateľka vlastnícke právo od právneho predchodcu po tom, ako bolo právoplatne rozhodnuté o vydaní nehnuteľností právnenému predchodcovi sťažovateľky. V nadväznosti na to ústavný súd konštatoval, že pri posudzovaní dobromyseľnosti sťažovateľky je nevyhnutné vychádzať z § 243d ods. 2 OSP a podľa tejto úpravy chápať dobromyseľnosť ako opierajúcu sa o právoplatné rozhodnutie súdu. V tu prejednávanej veci však nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobcu nepredchádzalo žiadne právoplatné rozhodnutie, v ktorom by sa riešilo samotné vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcu.

24. Vzhľadom na uvedené nemožno považovať uvedenú námietku žalobcu za dôvodnú.

25. Žalobca v bode 14. odvolania tiež tvrdil, že doteraz vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že úpadca predložil úplný zoznam aktív a pasív vrátane všetkých dokladov a tiež nebolo preukázané, že nedošlo k nedovolennej manipulácii so spisom na FNM SR, prípadne na príslušnom katastrálnom úrade, čím mal byť naplnený odvolací dôvod podľa § 365 písm. e) CSP. V doplnení odvolania žalobca uviedol, že z obsahu katastrálneho spisu, ktorý nie je pripojený k súdnemu spisu, by mohlo byť zrejmé, že právni predchodcovia žalobcu boli pôvodnými vlastníkami predmetných nehnuteľností. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, keďže žalobca nevyužil svoje právo, o ktorom bol poučený pred súdom prvej inštancie, t. j. uvádzať skutočnosti a tvrdenia, označovať dôkazy pred vyhlásením uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie pred súdom prvej inštancie, odvolací súd vznesené námietky k vykonanému dokazovaniu vyhodnotil ako novoty, pre relevantnosť ktorých nebol tvrdený a ani preukázaný žiaden z taxatívnych dôvodov vyplývajúcich z § 366 písm. a) až d) CSP, a preto odvolací súd na tieto námietky k dokazovaniu neprihliadal. Okrem uvedeného pre posúdenie merita veci nie je podstatné, či právni predchodcovia žalobcu boli pôvodnými vlastníkami predmetných nehnuteľností, ktorým boli tieto štátom zabrané a vlastníkom ktorých sa stal štát.

26. V doplnení odvolania žalobca ďalej namietal, že sa súd prvej inštancie nezaoberal správnosťou a zákonnosťou súpisu konkurznej podstaty. Uvedenú námietku považuje odvolací súd za irelevantnú, keďže podľa § 12 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov nad činnosťou správcu konkurznej podstaty a samotným priebehom konkurzného konania vykonáva dohľad

konkurzný súd.

27. Na záver odvolací súd uvádza, že z § 365 ods. 1 písm. d) CSP vyplýva, že odvolanie možno odôvodniť len tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Inou vadou konania, na ktorú odvolací súd musí prihliadnuť je procesná vada, ktorú nemožno zahrnúť do okruhu väd taxatívne vymenovaných v § 365 ods. 1 CSP a takúto inú vadu konania možno považovať za relevantnú len vtedy, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Za inú vadu možno považovať nesprávne realizovanú manudukčnú povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní, atď. Z doplnenia odvolania žalobcu však nebolo zrejmé, v čom mala táto iná vada spočívať, preto odvolací súd považuje odvolací dôvod uplatnený podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP za nedôvodný.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým súd žalobu zamietol, podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

K odvolaniu žalovanej

29. Žalovaná podala proti rozsudku krajského súdu, proti druhému výroku, ktorým súd náhradu trov konania stranám nepriznal, odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

30. Súd prvej inštancie aplikoval v súvislosti s rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania § 257 CSP. Citované ustanovenie je obdobou § 150 ods. 1 OSP a pri jeho výklade je možné vychádzať aj z doterajšej ustálenej judikatúry súdov, podľa ktorej ide o výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok, zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Táto výnimka je odôvodnená tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania strane, ktorá by inak na takú náhradu mala nárok a existencia výnimočnosti daného prípadu (k uvedenému pozri tiež uznesenie NS SR z 26. júna 2013 sp. zn. 6Co/3/2012).

31. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia, musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci. Predmetné ustanovenie nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane sporu. Výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia musí byť daná osobitnými okolnosťami, ktorých charakteristika musí byť v odôvodnení rozhodnutia vždy náležite vysvetlená a konkretizovaná. Pri posudzovaní, či v tej-ktorej veci sú tieto dôvody dané, musí súd prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery, a to nielen toho, kto by mal náhradu trov zaplatiť, ale aj oprávnenej strany, teda musí zohľadniť, aký dopad bude mať aplikácia ustanovenia § 257 CSP na pomery opačnej strany sporu. Významným z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia môže byť v určitej veci tiež to, za akých okolností bol nárok uplatnený na súde, aký bol postoj strán k veci, ako strany pristupovali v priebehu konania k plneniu procesných povinností a pod. (bližšie k predpokladom aplikácie ustanovenia § 150 OSP pozri napríklad uznesenia NS SR z 13. marca 2014 sp. zn. 5MCdo/24/2011, z 25. októbra 2012 sp. zn. 4MCdo/11/2011 a z 27. novembra 2012 sp. zn. 7MCdo/4/2012).

32. V prejednávanej veci žalobca žiadal o vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty. V konaní bola úspešná žalovaná, keďže žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá, pretože žalobca nepreukázal ním tvrdené vlastníctvo nehnuteľností.

33. Súd prvej inštancie zhodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa nejednotnosť rozhodovanej praxe v otázke prelomenia zásady nemo plus iuris pri nadobúdaní vlastníctva k nehnuteľnosti, ktorú okolnosť bez ďalšieho nemožno podľa názoru odvolacieho súdu považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa,

pre ktoré by bolo potrebné inak úspešnej žalovanej nepriznať náhradu trov konania. Takýmto dôvodom nie je ani charakter prejednávanej veci. Charakter žaloby o vylúčenie veci z konkurznej podstaty sám o sebe nie je dôvodom, ktorý by bolo možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa na to, aby súd nepriznal úspešnej strane náhradu trov konania (k tomu pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 168/2018).

34. Keďže skutočnosti uvádzané súdom prvej inštancie nepredstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP), odvolací súd prejednal odvolanie žalovanej podľa 379 CSP a v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil napadnutý výrok o náhrade trov konania (výrok II.) a vec v tejto zrušenej časti podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V novom rozhodnutí súd opätovne posúdi otázku vzniku nároku na náhradu trov konania a v prípade aplikácie § 257 CSP odôvodní existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane.

35. Súd prvej inštancie vo svojom novom rozhodnutí rozhodne o trovách konania v súlade s § 396 ods. 3 CSP.

36. Vo vzťahu k návrhu žalovanej na spojenie vecí vedených pod sp. zn. 5Cbi/1/2019 a sp. zn. 1Cbi/5/2009 vznesenom vo vyjadrení sa k odvolaniu žalobcu, odvolací súd poukazuje na pojednávanie konané dňa 11. 01.2023, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok a na ktorom prvoinštančný súd prijal uznesenie, ktorým návrhu na spojenie vecí sp. zn. 5Cbi/1/2019 a sp. zn. 1Cbi/5/2009 nevyhovel.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).